

nost, da bi nasprotnik, ki ima stvar, le-to vpropastil ali otujil, ter mora položiti tudi varščino. Stvar se izroči, če se je ne more hraniti pri sodišču, staratelju, pri nepremičninah pa se obustava vpiše tudi v intabulaciono knjigo.

PETI ODDELEK.

S u d s k i o d m o r (sodne počitnice), §§ 510 512.

Ta traja od 16. junija do konca julija. Apelacioni sud v tem času sploh ne deluje. Pri prvostopenjih sudovih posluje samo takozv. »dežurni sodija« in to le v hitnih stvareh, ki so v § 511 taksativno navedene (n. pr. pribeleške, zabrane, intabulacije, menične stvari, v kazenskih stvareh in v nespornem le neodložive stvari). V razpravah o meničnih sporih privzame dež. sodija dva sodnika laika. Proti rešenjem in presudam dež. sodije je dopustna le žalba na kas. sud, kjer posluje senat samo t r e h članov z zapisnikarjem.

Osnutek zakona o advokatih in advokatskih pripravnikih.

Dr. Milan Škerlj.

(Referat.)

(Konec.)

V e ž b a je skržena za 5 let. Za ta del je bilo treba kompromisa, ker je veljala po raznih delih države 3—7 letna vežba. Srbi so celo na 5 letno vežbo le jako neradi pristali, ker jim jako manjka odvetnikov. Tudi glede ureditve vežbe je trebalo kompromisa; v Srbiji se veliko večja važnost polaga na sodno prakso, nego na prakso pri odvetnikih, pri naš je ravno obratno. Vsekakor bi trebalo v osnutku (§ 5) reči, da sme kandidat 5. leto obaviti ne samo na sodišču, državnem pravdništvu, pri

javnem bilježniku, ali pri kakem finančnem ali upravnem oblastvu, nego tudi pri odvetniku.

Odvojeno mišljenje trdi, da bi zadostovala 4 letna praksa. Utemeljuje to s tem, da je pravno snov mogoče obvladati v 4 letih, da je pomanjkanje advokatov v Macedoniji, Stari Srbiji in Črni gori veliko in slednjič na precej zanimiv način, da Avstroogrška ni hotela imeti nezavisnih in slobdnih ljudi, kakor so advokati, da jih je prezirala, posebno, če niso bili njeni privrženci, omejevala njihovo število v posameznih krajih (numerus clausus), postavljala težke pogoje za dosego advokature in slednjič naročala uradnikom, da po službeni dolžnosti posameznemu opravljajo nekatere čisto odvetniške posle, samo da bo manj advokatov. Navajam to samo kot zanimivost; zadnje nesporazumljenje, da so v bivši Avstroogrski uradniki opravljali advokatske posle, sem pač povzročil sam, ko je šlo za to, ali naj se že v odvetniškem zakonu opredeli, katera sodna opravila smejo za stranke izvrševati samo odvetniki. Trdil sem, da spada to v zakone o pravnem postopku in se protivil zlasti, da bi se za majnše pravde uvelo obligatorno zastopstvo po odvetniku, bodisi tudi le za vlaganje tožb. Kot vzgled sem navedel, kako se pri naših okrajnih sodiščih ravna s strankami, ki dajejo tožbe na zapisnik. To se je očitno napačno razumelo, tako kakor da bi šla sodišča strankam na roke ne zato, da pomagajo strankam, nego zato, da škodujejo advokatom. Ne lastim si sodbe, ali je obligatorno zastopstvo v vseh pravnih, zlasti za vlaganje tožb, v Srbiji potrebno ali ne; pri nas se je sedanj način popolnoma obnesel, stranka sama dobro ve, ali ji je treba učelega zastopnika ali ne. Da bi bilo sodiščem delo stvarno olajšano, ko bi tožbe in slične spise vlagali samo odvetniki, pač ni dvoma.

Kar se tiče trajanja vežbe, sem pa odločno proti temu, da bi se skrčilo pod 5 let. Ne samo, da je po sedanj naši vreditvi ki naj ostane po novem osnutku do malega neizpremenjena, snov pri nas tako velika, da bo 5 letna praksa komaj zadostovala. Ne gre samo za obvarovanje teoretične snovi, nego tudi za pravno in življensko izkušnjo. Odvetnik je tist, ki prvi presodi stvar. Vesten odvetnik je prvi sodnik in sodišče, ki dobi od odvetnika vlogo, mora že s tem računati, da stvar za stranko ni

brezupna, ker mora misliti, da bi je vesten odvetnik sicer ne bil prevzel. Zato pa je treba odvetniku tem več izkušnje, zlasti, ker nad seboj nima instance, kakor jo ima sodnik.

Določba, da se vežbena doba računi ne več od dneva, ko dospe prijava k odboru odvetniške zbornice, nego od dne, ko je pripravnik začel poslovati, je sama na sebi pravična. vendar pa ima tudi slabe strani. Zdi se mi skoraj, da je določba najnovejšega avstrijskega osnutka praktičnejša, po njem se namreč vežba računi od dne dejanskega nastopa, če pride prošnja za vpis v listo odvetniških pripravnikov k odboru tekom enega tedna — pošta se ne računi — po nastopu prakse, če pride pozneje, se računi za nastop dan dospelka prijave pri odboru ali dan, ko se je prošnja dala na pošto.

Kakor za odvetnike, tako sme odbor predpisati tudi za odvetniške pripravnike vpisnino. Ker naj se odvetniški pripravniki vpisujejo pri vsaki izpremenci svojega šefa, postane taka pristojbina za nje lahko jako občutljiva omejila naj bi se po višini morda na $\frac{1}{4}$ ali $\frac{1}{5}$ odvetniške vpisnine.

Važna je določba, da vrši odbor nadzor nad tem, kako odvetnik vežba pripravnika, da je odvetnik dolžan vežbati ga vsestransko, da mora odbor, če je vežba samo navidezna, nastopiti zoper odvetnika in zoper pripravnika.

Določbe o odvetniškem izpitu se mi vidijo praktične. Pričepnim naj le, da bo treba $\frac{2}{3}$ tinske večine, da se kandidatu prizna izpit za uspešen. Ponavljanje izpita je dovoljeno samo dvakrat, po preteku 6 do 12 mesecev. V izpitni odbor naj pridejo po osnutku odvetniki, sodniki, upravni uradnik, če mogoče mesto enega sodnika en vseučiliški profesor, izpit se dela pri apelacijskem sodišču.

Podrobne propise o izpitu da naj minister pravde po zaslišanju komore, katere, ni rečeno; treba popolnitve, ker bi vse kako trebalo čuti v se zbornice ali Savez komora, vsaj dokler zakoni niso izjednačeni. Ne škodilo bi pa, ko bi se zaslišala tudi višja sodišča.

V § 14 naj bi ne bilo določeno, da izpit traja dve uri, nego ali nič ali pa »najmanj« dve uri.

III. Pravice in dolžnosti.

Odvetnik je ovlaščen svetovati strankam v vseh sodnih, javno-pravnih in privatno-pravnih poslih in zastopati njihove pravice pred vsemi sodišči, oblastvi in korporacijami. Jasnejše bi bilo, ko bi se reklo »v vseh sodnih in izvensodnih, javno-pravnih in privatno-pravnih poslih«, sicer bi se moglo misliti, da sme odvetnik dajati svete samo v sodnih poslih, ki so lahko tudi javnopravni. Mišljeno pa to ni. Meja med dovoljenimi in nedovoljenimi posli se ne da potegniti, daje jo § 4. z določbami, da ne more postati odvetnik, kdor ima tak posel, ki se ne zлага z ugledom, častjo in nezavisnostjo advokatov, ali kdor se je s svojim dejanjem izkazal nevrednega zaupanja, dalje § 32. in slednjič disciplinsko sodišče. V § 20. manjka določbe, ki bi ustrezala določbi § 12., odst. 3., najnovejšega avstrijskega osnutka, da namreč ostanejo nedotaknjene pravice notarjev, kazenskih branilcev in patentnih zastopnikov, da pa so sicer edino odvetniki pozvani, da po poklicu zastopajo stranke in jim dajejo svete v pravnih stvareh, tako, da se ne smejo več dajati koncesije za javno posloводство ali agenturo in tudi ne koncesije za privatno agenturo z enakimi pravicami. Pač pa določa § 12., 1. odstavek zadnjega avstrijskega osnutka, da so izjeme od poklicnega delokroga odvetnikov določene v zakonih o postopku. S to zadnjo določbo je v prvi vrsti mišljeno zastopstvo pred obrtnim sodiščem. Po sedanjem osnutku bi se torej odvetnikom ne moglo braniti zastopstvo pred obrtnim sodiščem, ne bilo bi pa tudi izključeno podeljevanje koncesij za privatno agenturo, tudi ako bi se taka agentura raztezala na pravne stvari. Odvojeno mišljenje zahteva, da naj se v prehodnjih določbah izrazi, da sme v mejah Srbije in Črne gore, če na kraju sodišča ni najmanj dveh odvetnikov, stranka v pravdi vzeti si kogarkoli za zastopnika, ki je izpolnil določene pogoje. Ali je to potrebno, mi ne moremo presojati odvisno je tudi od predpisov civilnopravnega postopnika.

V § 21., odst. 2., ki govori o tem, kako naj odvetnik zastopa svojo stranko in kakšne pravice ima pri tem, manjka onega znanega »unumwunden«, ki ga ima sedanji § 9. odvet. r.; ker pa ima osnutek izraz »da se posluži svim sredstvi na

pada i obrane«, mislim, da razlika ni bistvena. Sicer pomeni § 21., kar se tiče takozvane imunitete odvetnika v izvrševanju njegovega poklica, precejšen napredek. V podrobnosti se ne spuščam, ker je šele zadnje dni celo materijo obdelal gospod profesor dr. Dolnec v prvi številki »Pravnega pregleda«. Opozoril bi le, da izraz »koja se ne protive... njegovej savesti« spravlja v stvar nekaj subjektiven moment, ki pri odločanju o vprašanju odgovornosti ni prav umesten; ako mogoče, bi kazalo izraziti misel, da se mora odvetnik pri uporabi napadalnih in branilnih sredstev poleg naloga in zakona držati tudi načel, ki naj vodijo vestnega in dostojnega odvetnika, nekako misel, ki jo izražamo sicer v privatnem pravu in zlasti v trgovinskem pravu z besedami kakor »Treu und Glauben«, »Verkehrssitte«, »gute Sitten« in sličnimi.

Zadnji odstavek § 21 določa, da odvetnik ni dolžan civilnemu sodniku izročiti svojega protokola (species facti). Tu naj pripomnim, da ima sedanji srbski odvetniški red in da imata tudi oba srbska osnutka podrobne določbe o zapisniku, ki naj ga odvetnik sestavi s svojim klientom, torej o tem, kar imenujemo pri nas informacija. Ta zapisnik ima potem tudi važno dokazno vlogo v sporih med odvetnikom in stranko. Odvojeno mišljenje zahteva, naj tudi v novi osnutek pridejo določbe o tem. Ne upam si odločiti, ali je to pri nas potrebno.

Važno je, kar §§ 22 in 23 določata o prisilnem zastopstvu stranke, ki more odvetnika plačati, pa ga ne dobi sama. Ali ne bi kazalo prevzeti določbe § 14, odst. 3, zadnjega avstrijskega osnutka, da namreč odbor postavi taki stranki zastopnika le, če njen zahtevek ni tak, da se mu more očitati objestnost ali da nima nobene nade na uspeh, ali če je zoper dobre šege? V takih primerih sme odbor tudi že postavljenega zastopnika osloboditi zastopstva. Pritožba zoper sklepe gre le na višje deželno sodišče. Postavljeni odvetnik mora prevzeti zastopstvo, če dobi varnost za svoj honorar. Teh določb novi osnutek nima. Priznati pa treba, da so ravno v zaščito odvetnika jako važne, tem važnejše, ker § 51 določa, da je disciplinski pregrešek, če kdo prevzame zastopstvo v očitno nepravičnih stvareh, kjer se stranka pravda iz objesti; dalje naj ima odvetnik po § 27., odst. 6., samo pravico, zahtevati od

take stranke, ki ji je postavljen po odboru, povračilo stroškov, ne more si pa zahtevati predujma (varnosti.)

§ 23 izpreminja sedanje stanje v dveh ozirih: če odpove stranka pooblastilo, odvetniku sploh ni več treba skrbeti za stvar, če odpove on pooblastilo, mora za stvar skrbeti še 30 in ne samo 14 dni. Novo je nadalje v § 24, da prestane za odvetnika dolžnost hraniti strankine spise po preteku 6 mesecev, odkar je stranko pozval, da naj jih prevzame, novo je tudi, da sme spise in listine v takem primeru položiti pri sodišču. Ali je s tem mišljena položitev v smislu našega § 1425 o. d. z., ni jasno.

§ 25 določa, v katerih primerih je odvetnik upravičen postaviti si za namestnika drugega advokata, dalje določa ta §, kako je substituent odgovoren za substitutovo nagrado in stroške, in važna je določba odst. 3, da stranka, ki je sicer substitutu odgovorna, če ta ne more stroškov in nagrade dobiti od substituenta, vendar ni odgovorna, če je že plačala substituentu tudi oni del stroškov in nagrade, ki bi pripadel substitutu.

§ 26 ureja, kako se sme dati odvetnik zastopati po svojem objemu, po pripravnikih in pisarniških uradnikih. Tu je načelno vprašanje, ali naj se to vse uredi v odvetniškem zakonu, ali v zakonu o postopku. Za prvo rešitev govori, da so procesni zakoni v naši državi jako različni in da bi bila enotnost, ki bi jo dosegli na tem polju, za odvetnika važna, zoper njo pa govori, da bo v odvetniškem zakonu morda težko zadeti vse, kar je potrebno po posameznih postopnikih. Za nas posebej, v Dalmaciji in v Sloveniji, bi vsekakor bolj ustrezala ureditev, ki jo ima zadnji avstrijski osnutek, ali priznati treba, da je ta ureditev nemogoča v ostalih delih države, ki imajo druge procesne zakone. Vsekako si bodo morali gg. odvetniki dobro ogledati določbe § 26. Poudarim naj zlasti, da po novem osnutku odvetnik ne bi mogel postaviti si za namestnika notarja, dalje, da je nejasno, ali je odvetnik v vseh primerih, kadar si postavi namestnika, odgovoren zanj, ali samo, če je namestnik zaposlen pri njem.

§ 27 zahteva za pogodbo o honorarju pismenost, sicer je pogodba neveljavna. Določa pa nadalje, da pogodba ne

velja — ali »ex nunc«, ali »ex tunc«, ni rečeno — ako odvetnik po svoji krivdi ne dovrši prevzetega posla. Stranka tudi sme v določenih primerih po redni pravdni poti zahtevati znižanje dogovorjene nagrade.

Važna je nadalje določba § 27., odst. 4; dočim je doslej v izvensodnih stvareh odbor odvetniške zbornice odločal, ali naj se da stranki zastopnik siromašnih, bi za to naprej v vseh primerih odločalo oblastvo, pred katero spada stvar, odbor bi pa samo postavil zastopnika.

V drugem oddst. § 28., ki govori o honoraru v primeru, če ni pogodbe o nagradi, je določeno, da sme odvetnik tožiti stranko za honorar in stroške brez predhodnega sodnega odmerila. Kazalo bi tu po avstrijskem vzorcu reči, da jo sme tožiti le, če jo je poprej opomnil, da naj plača. Sicer pa sledi ta § do malega zadnjemu avstrijskemu osnutku in mislim, da mu ni nič bistvenega prigovarjati. Samo to naj opomnim, da nikakor ni vrejeno odmerjenje stroškov za zastopstvo pred drugimi oblastvi, nego pred sodišči; tu ostane samo posredovanje odvetniškega odbora in pravda. Ali je stvar potrebna izpopolnitve in ali je popolnitev sploh mogoča, tega si ne upam presoditi.

Odvojeno mnenje želi, naj se prepoved, da odvetnik stvar prekupi celo ali deloma, popolni s tem, da pri prečelnjivih predmetih pogodbeni nagrada ne sme presegati četrte njihove cele vrednosti; dalje zahteva popolnitev, da naj ima stranka pravico odreči nagrado za stvar, ki je odvetnik ni tako izvršil za stranko; kakor treba; po zahtevi stranke naj se v takem primeru nagrada odmeri tako, kakor da bi ne bilo dogovora. Reči moram, da se mi te popolnitve ne zdijo potrebne, ampak da zadostujejo določbe osnutka.

§ 29 ureja pravico pridrževanja. Razširja jo tudi na vrednotnice, ki jih odvetnik dobi za zastopano stranko in sicer približno na ta način, kakor je vrejena retencijska pravica po trgovinskem zakoniku. Izprememba napram sedanjemu pravu bi se pa morda videla v tem, da sme sedaj odvetnik odtrgati (in Abzug bringen) od denarja, ki ga je prejel za stranko, kar gre njemu, za naprej pa tega ne bi smel. Na-

dalje mu poslej ni treba deponirati pridržanih vrednotnic in denarja v pravdi, razen če stranka zahteva.

Jako važna in povsem nova je določba § 30., da se smatra zahtevek povračila stroškov, ki so bili dosojeni stranki v razmerju med advokatom in njegovo stranko ter njenimi pravnimi nasledniki in upniki kot terjatev advokata v toliko, v kolikor so v njem zapopadeni še ne plačani nagrada in stroški advokata. Na predlog advokata se mora pri dosoji stroškov celo izreči, da se more dolžnost nasprotne stranke, da povrne stroške, izpolniti le s plačilom v roke advokatove.

V ti zvezi naj še pripomnim, da zahteva odvojeno mišljenje, da naj se v osnutku izrecno pove, da mora advokat stranki dati priznanico za denar, listine in vrednotnice, ki jih od nje sprejme. Mislim, da se to lahko zgodi, dasi ni dvoma, da ima stranka že po občnem državljskem zakoniku pravico zahtevati pobotnico.

Odvetnik si sme tudi po novem osnutku izbrati sedež svoje pisarne, treba mu ni prositi za dopust in preseliti se sme brez zadržka. Ako pa je advokat delj nego eno leto odsoten od svojega sedeža, ne da bi se opravičil, ga sme odbor izbrisati iz imenika. Tu so pripominjali nekateri člani komisije in pripominja tudi odvojeno mišljenje, da naj ima advokat svoj sedež vedno le na mestu sodišča. Iz izraza »oni mogu stanovati i van mesta suda, k o d k o g a s u p o s t a v l j e n i«, še pronica misel, da je odvetnik postavljen in postavljen za sodišče. Zdi se mi, da je ta izprememba nepotrebna. Dejanski imamo sila malo odvetnikov, ki bi ne imeli sedeža v kraju, kjer je sodišče, po drugi strani pa je stvar advokata, ali se sploh briga za sodne posle, in njegova stvar je, da si uredi sedež tako, da se more brigati za nje. Stvar sodišča zopet je, in dana mu je moč, da si ne pusti ovirati svojega poslovanja vsled tega, ker ima odvetnik svoje sedišče izven kraja, kjer je sodišče.

Jako važna je določba, da ima komora, v koje okoliš se odvetnik preseli, pravico, z nova preiskusiti pogoje za vpis. S tem bo preprečeno, da bi se mogel odvetnik, ki mu postanejo tla v enem okolišu prevroča, preseliti v drugi okoliš, ta-

mošnja komora pa bi ga morala sprejeti. Seveda pa ima odvetnik, ki se mu na ta način zabrani preselitev, ista pravna sredstva, kakor kandidat, ki se mu zabrani prvi vpis v seznam odvetnikov.

IV. Disciplinsko pravo.

Odvetnika, ki krši dolžnosti svojega poklica, ali ki s svojim vedenjem, bodisi v poklicu, bodisi sicer, krši čast ali ugled advokatskega stanu, kaznuje zaradi disciplinarnega pregreška pristojni disciplinski svet. Pripomnim, da so nekatere »jezikovne« premembe v osnutku, ki ga je razposlalo ministrstvo pravde, več nego jezikovne. V besedilu se je reklo advokat, koji . . . naruši«, sedaj se glasi »narušava«, razlika je kakor »prekrši« in »krši«; dalje govori prvotni osnutek o disciplinskih prestopkih, osnutek, ki ga je razposlalo ministrstvo pravde, pa o disciplinskih krivicah, krivica pa pomeni sploh protipravno dejanje, tako da je prvi odstavek § 50. v nekakem nasprotju z 2. odst., ki govori o manjših »greških ali nemarnostih v vršenju dolžnosti ali o manjših kršitvah ugleda stanu«, delikti, ki jih kaznuje odbor zbornice. No, stvar ni važna.

§ 51. pa navaja nekaj primerov, ki jih treba preganjati kot disciplinske pregreške. Redovne in disciplinske kazni so iste, kakor pri nas sedaj, novo je le, da se sme globa, ako je neizterljiva, spremeniti za največ 6 mesecev v kazen vstavitve izvrševanja advokature ali pri pripravnikih v podaljšanje vežbe ali izgubo pravice zastopanja.

§ 52. govori o kazni za objest radi nedostojnih in žaljivih izrazov, ki bi jih advokat ustno ali pismeno rabil pred sodiščem. Kaj naj velja v enakem primeru pred drugimi oblastvi?

V § 57. manjka za pripravnike določba, kedaj se more zopet vpisati pripravnik, ki je bil disciplinski izbrisan iz imenika pripravnikov. Sploh so določbe §§ 14. in 15. sedanjega disciplinskega statuta popolnejše, nego odnosne določbe novega osnutka.

Novo je, da osnutek vreja zastaranje disciplinskih prekršajev.

Načeloma ima vsaka komora svoj disciplinski svet, če pa v komori ni vpisanih več kakor 25 odvetnikov, sme minister pravde odločiti, da s sosednjo zbornico ali z več zbornicami skupaj tvori disciplinski svet. Za ta del so določbe sedanjega § 6. disciplinskega statuta popolnejše, zlasti tudi, ker vrejajo vprašanje prispevkov v takem primeru, enako tudi § 41., ki določa, kako se povračajo stroški v primeru, da je sodil več komoram skupni disciplinski svet, česar sedanji osnutek ne vreja.

Važna in po mojem mnenju dobra je novost, da sodi disciplinski svet v senatih, ki imajo določeno število članov in sicer za razprave 6, sicer 5; predsedniku pa je dovoljeno, da pojači senat v primerih, ki naj jih določi poslovnik.

Ravno tako važna in dobra je novost, da sme disciplinarni svet začasne odredbe ukreniti ne samo, če se je zoper odvetnika ali kandidata uvedla kazenska preiskava ali ukrenil preiskovalni zapor, nego vedno, kadar je treba tekom cellega disciplinarnega postopka. Ta oblast pa je primerno omejena.

Kar se tiče disciplinskega postopanja samega, naj omenim, da predsednik po potrebi postavi preiskovalnega poverjenika, ki ima vlogo preiskovalnega sodnika, vendar je za ta del § 79. toliko nepopoln, da nalaga odvetnikom in odvetniškim pripravnikom dolžnost pričanja in oddajanja mnenj samo pred disciplinskim svetom, ne pa tudi pred preiskovalnim poverjenikom. Pripomnim naj še, da bi po najnovejšem avstrijskem osnutku odbor imel pisati tudi seznam odvetniških uradnikov, ki niso odvetniški pripravniki. Ko bi se to uvedlo pri nas, česar pa osnutek nima, potem bi se mogla dolžnost pričanja naložiti pač tudi tem uradnikom.

§ 85. nekoliko razširja javnost disciplinarne razprave, dovoljen je namreč pristop vsem stanovskim kolegom. To je v toliko nejasno, da ni gotovo, ali je razprava zoper odvetnika pristopna tudi kandidatom in razprava zoper kandidata javna za odvetnike. Javnosti (občinstvu) se pa razprava ali njena vsebina nikakor ne sme priobčiti. § 92. ureja podrobno pravico do vpogleda v spise. § 93., zadnji odstavek osnutka, kakor ga je priobčilo ministrstvo pravde, je pokvaril smisel

osnutka, kakor ga je izdelala komisija, v toliko, da prepoveduje samo natisk disciplinarne sodbe in njeno objavljenje, ne pa tudi javne (ediktalne) citacije okrivljenega odvetnika ali pripravnika.

Kar se tiče pravnih sredstev, naj omenim kot najvažnejšo novost, da bo senat pri vrhovnem sodišču sestavljen iz odvetnikov in sodnikov. Odvetnike bodo izbrale komore in urejeno je, da naj odvetniški sodniki prihajajo k disciplinarnim razpravam iz dotičnega komornega okrožja, od koder je sojenec; ko bi teh sodnikov ne bilo, se vzamejo odvetniki sodniki iz komore na sedežu vrhovnega sodišča; če tudi tem pristop ni mogoč, sodniki. Izbor odvetnikov sodnikov, njihovo službeno razmerje, vprašanje stroškov in disciplinsko postopanje zoper nje, je vse vrejeno.

Zoper ukrepe disciplinskega sveta, ki se tičejo samo vodstva postopanja, ni posebnega pravnega sredstva. Priziv je dovoljen zoper vse disciplinske kazni, torej širše nego sedaj, dalje imajo pravico priziva tudi najbližji sorodniki obdolženčevi, če je ta umrl preje nego je sodba pravomočna. Slednjič mislim, da treba novi osnutek razlagati tako, da imata tudi zastopnik komore in vrhovni tožilec pravico pritožbe in priziva v interesu obtoženca.

Postopanje pred vrhovnim disciplinskim sodiščem ni vrejeno. Osnutek pravi le, da je isto, kakor po zakonu o sudijama, tam pa tudi ni podrobno vrejeno, vsaj ne po osnutku, ki nam je poslan sedaj, da damo mnenje.

V § 112. pogrešam določbe, kako naj se objavi kazen podaljšanja prakse ali prepovedi zastopstva zoper kandidate; morebiti bi kazalo, da se o tem obveste vsi odbori. Če pa so bili kandidati že vpisani v seznam kazenskih braniteljev, bi trebalo to tudi naznaniti višjemu deželnemu sodišču, kakor je sedaj predpisano.

Obnova disciplinskega postopanja je podrobno vrejena, manjka pa določba o povračilu škode za neopravičeno obsodbo. Priznati moram, da je zadnje vprašanje za odvetnike jako težko rešiti.

*
to rešila veliko problemov, ki jim parlamentarne vlade niso

Osnutek dovoljuje komoram, da ustanove penzijski fond za svoje člane in za njihove obitelji. O tem pa, ali bi mogli biti tudi pripravniki člani penzijskega fonda, osnutek ne govori.

Osnutek ustanavlja nov kazenski prestopak zakotnega pisarjenja. Komisija je namreč prišla do zaključka, da so odredbe zoper zakotno pisarstvo potrebne in da jih je najlažje enako ukreniti za celo državo, če se prepusti progon zakotnih pisarjev rednim kazenskim sodiščem. Materijelno pa se te določbe strinjajo z našimi dosedanjimi. Prevzete so iz bosanskega odvetniškega zakona.

V predhodnih odredbah skuša osnutek podrobno določiti, katere osebe in s katerimi pogoji se morejo dati vpisati v imenik advokatov, dasi niso izpolnile pogojev, ki jih predpisuje osnutek sam. Vprašanje je zaradi načina, kako je nastala naša država in zaradi razmerja napram drugim državam, ki so nastale na ozemlju Avstro-Ogrske ali dobile del tega ozemlja, dokaj zapleteno in naloga odvetniških zbornic bo, da te odredbe na temelju svoje prakse še popolnijo.

V Ljubljani, koncem avgusta 1921.

Dvoje ustavnih vprašanj.

Dr. Fran Ogrin.

I.) Ali so dopustne neparlamentarne vlade?

Izza prevrata, oz. ustanovitve naše države smo imeli že več ministrstev, osrednjih vlad, ki so bile vse parlamentarne, t. j. ministrstva so zasedale osebe, določene po strankah, ki so predstavljale v začasnem narodnem predstavništvu, v ustavotvorni skupščini in v Narodni skupščini parlamentarno večino.

Ker je imela tudi bratska češko-slovaška republika v zadnjih 3 letih vsaj eno nevtralno, uradniško vlado, ki je opravljala državne posle v zadovoljstvo vseh strank in celega naroda ter rešila veliko problemov, ki jim parlamentarne vlade niso